

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань __ 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність __ 053 Психологія _____

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма 1.Психологія. _____

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання _____ денна _____

КИЇВ 2024

РОЗРОБНИК силабусу (доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)

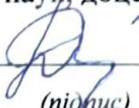

Світлана КОПИЛОВА
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки

Протокол № 19 від 13.06.2024

Завідувач кафедри
Лариса ТАРАСЮК
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми 053 Психологія
(кандидат психологічних наук, доцент)

Олена ДУБЧАК
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Вступ до спеціальності, ОК 2.2 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1-й рік навчання, 1 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити ЄКТС (120 год), з них: 40 год аудиторного навантаження (22 години лекційних, 18 години семінарських) та 80 годин самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Копилова Світлана Вікторівна (доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	kopilova.svitlana@tnu.edu.ua
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даної дисципліни передбачає первинне ознайомлення із теоретико-методологічними й організаційно-правовими засадами практичної психології, законодавчо-правовими та нормативними основами діяльності практичного психолога у різних сферах соціальної практики. Велика увага приділяється особистості практикуючого психолога як суб'єкта надання психологічної допомоги й організатора профілактичної психосоціальної роботи.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення із узагальненою характеристикою професії практичного психолога, освітньо-кваліфікаційними вимогами до особистості й компетентності спеціалістів у галузі практичної психології. Вивчення курсу сприятиме створенню передумов для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план ОПП 053 Психологія, а також розвитку мотивації до удосконалення особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків. Завданнями вивчення дисципліни: – ознайомлення з психологією як наукою, її сучасними галузями, методами дослідження

	– усвідомлення сутності основних понять, напрямів, підходів у психології; – ознайомлення здобувачів зі специфікою професійної діяльності практичного психолога, – усвідомлення ролі етичного кодексу психолога; – отримання первинних уявлень про види діяльності професійного психолога; – сприяння професіоналізації й професійній адаптації майбутніх психологів.
Пререквізити	-
Постреквізити	Загальна психологія з практикумом Вікова психологія Педагогічна психологія
Формат проведення дисципліни	Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й дистанційно), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань). Під час навчання використовуються наступні методи: проблемні лекції, бесіди і дискусії, виконання дидактичних завдань та індивідуальних науково-дослідних завдань. Використовуються такі засоби як презентації, відеоматеріали тощо Віртуальне навчальне середовище використовуватиметься для навчально-методичного забезпечення вивчення дисципліни на базі єдиної платформи Google Suite Education; через Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / семінарські заняття за потреби можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється у месенджері Telegram, в окремих випадках - через корпоративну пошту.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, розуміти походження психічних розладів і психологічних проблем

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навч. заняття	Форми і методи контролю знань	К-ть год.
Змістовий модуль I. Організаційно-правові і змістові засади професійної діяльності практичного психолога			
Тема 1. Психологія як наука Еволюційний і історичний підходи до психології як науки. Етапи становлення психології як науки. Проблемне поле психології. Предмет, завдання, структура та методи психології як науки. Спектр явищ, систем та процесів, що вивчаються психологією. Обмеження в засвоєнні психологічних знань. Види психологічного знання. Стереотипи про психологію і психологів. Основні напрями і підходи психологічної науки.	Лекція 1-2	Вхідний контроль: співбесіда	2
Взаємозв'язок наукової, практичної і побутової психології.	Семінар 1-2		4
Самостійна робота 1. Місце психології в системі наук. (самостійне опрацювання питання) Зв'язок психології з іншими науками. Основні галузі психології. Клінічна і практична психологія. Психологія праці і психологія соціальної роботи. Соціальні умови розвитку практичної психології			
Тема 2. Основні напрями професійної діяльності			

практичного психолога Основні напрями та види діяльності практичного психолога у військовій та спортивній сферах. Діяльність практичного психолога у сфері економіки та бізнесу. Основні напрями діяльності практичного психолога в галузях політичної психології і юриспруденції. Захист населення від маніпуляцій свідомістю. Психологічна допомога сім'ї. Професійна діяльність практичного психолога у соціальній сфері Підготовка до мікрОВкладання з питань теми (з обов'язковою презентацією) Самостійна робота 2. Виконання дидактичних завдань	Лекція 3 Семінар 3	Поточний: дискусія з питань семінару Перевірка модулю самостійної роботи	2 2
Тема 3. Психологія як професія. Організація діяльності практичного психолога в Україні Професія практичного психолога та її особливості в різних сферах суспільної практики Характеристика професії практичного психолога. Організаційні аспекти діяльності практичного психолога. Професійний статус психолога у різних галузях. Особливості діяльності психологічних служб у різних сферах. Психологічна служба в системі освіти. Практичний психолог в пенітенціарній системі. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу. Соціальні та правові умови розвитку практичної психології Законодавчі акти України про психологічну і соціально-психологічну службу. Вимоги до кабінету практичного психолога в системі освіти Матеріали та документація практичного психолога Самостійна робота 3. Виконання творчих завдань	Лекція 4 Семінар 4		2 2
Тема 4. Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності Психолог як особистість і професіонал. Професійна компетентність практичного психолога як умова забезпечення успішного виконання професійних функцій і реалізації професійних досягнень. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця. Психологічна культура практичного психолога. Особистісні диспозиції психолога як основа готовності до професійної діяльності. Структура психологічної готовності до професійної діяльності Професійна етика практичного психолога Роль етики у розвитку суспільства Основні категорії професійної етики: етичні стосунки, етична свідомість, етичні дії та професійний обов'язок. Етичний кодекс практичного психолога. Принципи етичного кодексу практичного психолога: професійної компетентності, неупередженості, конфіденційності, позитивно орієнтованої активності. Ділова гра «Моделювання професійно-етичних принципів, особистості та діяльності психолога» Самостійна робота 4. Емпіричне дослідження професійно важливих якостей психолога: рівня емпатії, комунікативних	Лекція 5-6 Семінар 5-6 Лекція 7 Семінар 7	Поточний: тести	4 4 2 2

та організаторських схильностей			
Змістовий модуль 2. Практичний аспект професійної діяльності психолога Тема 5. Зміст і основні види діяльності практичного психолога. Зміст діяльності соціально-психологічної служби Професійна діяльність практичного психолога у соціальній сфері Психокорекція, консультування і психотерапія як основні види надання психологічної допомоги Просвітницько-пропагандистська і профілактична робота психолога соціально-психологічної служби Приклади психопрофілактичної роботи психолога у різних сферах діяльності Психологічне консультування як форма і метод психологічної допомоги. Теоретичні засади консультування та їх зв'язок із терапевтичною практикою. Особливості консультування у різних сферах суспільної практики Психологічна корекція та психотерапія. Поняття про психологічну корекцію. Форми і методи психокорекції Характеристика основних напрямів психотерапії. Взаємозв'язок психологічної корекції, консультування і психотерапії Самостійна робота 5. Складання термінологічного словника з курсу	Лекція 8 Лекція 9 Семінар 8 Лекція 10 Семінар 9	Поточний: обговорення повідомлень	2 2 2 2 2
Тема 6. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога Мета та завдання професійної підготовки практичних психологів. Особливості навчальної діяльності студентів. Побудова міжособистісних стосунків. Місце науково-дослідницької роботи здобувачів у системі професійної підготовки. Основні напрями професійного удосконалення випускника. Особистісний розвиток і саморозвиток психолога Самостійна робота 6. Неформальна освіта як засіб професійного самоудосконалення	Лекція 11	Поточний: усний	2

6. Організація самостійної роботи студентів

№ теми	Зміст завдання самостійної роботи	Форма звітності
1	Самостійна робота 1. Місце психології в системі наук. (самостійне опрацювання питання)	Конспект
2.	Самостійна робота 2. Виконання дидактичних завдань	Письмовий звіт
3	Самостійна робота 3. Виконання творчих завдань	Кейси

4.	Самостійна робота 4. Емпіричне дослідження професійно важливих якостей психолога: рівня емпатії, комунікативних та організаторських схильностей	Звіт за результатами психодіагностики
5.	Самостійна робота 5. Складання термінологічного словника з курсу	Словник
6.	Самостійна робота 6. Неформальна освіта як засіб професійного самоудосконалення	Сертифікат

7. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

8. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.
- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

9. Система оцінювання та вимоги.

Здобувач допускається до складання екзамену з дисципліни, якщо ним повністю виконані всі види робіт, передбачені програмою навчальної дисципліни.

У разі, коли протягом навчального семестру до початку підсумкового (семестрового) контролю, визначеного навчальним планом, здобувач набрав менше балів, ніж зазначено у програмі навчальної дисципліни (менше 36 балів), науково-педагогічний працівник на останньому аудиторному занятті з навчальної дисципліни документально оформлює недопуск здобувача до складання підсумкового (семестрового) контролю.

У разі незгоди, здобувач має право оскаржити недопуск у порядку визначеному Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з заліку чи екзамену Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового (семестрового) контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів

Засвоєння матеріалу оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% завдання не виконано;

- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру,

- 60% завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

- 100% завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Значення оцінки

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	відмінно	Відмінно-відмінний рівень знань (умінь) В межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80-89	добре	Дуже добре -рівень знань достатньо високий (умінь) В межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-79	добре	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) З незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	Задовільно -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	задовільно	Достатньо мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59	незадовільно	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29	незадовільно	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота вивченням курсу

		3 повторним

Види контролю:

Вхідний контроль знань здійснюють на перших навчальних заняттях з метою виявлення рівня базових знань, умінь та навичок студентів із навчальної дисципліни.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі представлення та обговорення доповідей, а також виконання завдань самостійної роботи. Поточний контроль проводиться в усній і письмовій формі. Якщо студент не виступив на занятті з доповіддю (усний контроль), то він надсилає цю доповідь у письмовому вигляді у Google Classroom (письмовий контроль). Контроль самостійної роботи відбувається шляхом перевірки опорного конспекту та виконаних завдань. Використовується і метод самоконтролю, засобом якого є питання для самоперевірки (подані до лекційного матеріалу)

Поточний контроль також здійснюється через моніторинг виконання студентами завдань аудиторної і самостійної роботи. Результати такого моніторингу відображаються у Google Classroom, що дозволяє систематично відстежувати рівень активності студентів в освоєнні дисципліни

Підсумковий контроль передбачає складання **екзамену** студентами, які накопичили мінімальну кількість балів. Питання для підготовки наведено у Додатку. Студенти, які не накопичили мінімальну кількість балів до екзамену не допускаються, оскільки набраної на екзамені кількості балів недостатньо для отримання задовільної оцінки з дисципліни

Усі форми контролю забезпечують можливість оцінки діяльності здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максималь на кількість балів	кількість одиниць	максималь на кількість балів	
Доповідь на семінарському занятті	3	5	15	3	15	Екзамен
Самостійна робота	5	2	10	4	20	
Разом			25		35	
Розрахунок балу за курс:						100

10.Рекомендовані джерела інформації

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література;

	допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
Тема 1. Психологія як наука	Основна література: Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007 288 с. С.7-54 Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.9-58, 116-124 Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. Допоміжна література: Іванова Т. Вступ до спеціальності (текст лекцій) Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.14-33 Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
Тема 2. Основні напрями професійної діяльності практичного психолога	Основна література: Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007 288 с. С.7-54 Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.141-260 Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.154-183 Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності.Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. Іванова Т. Вступ до спеціальності (текст лекцій) Положення про психологічну службу системи освіти України. <i>Практична психологія та соціальна робота</i> №2. 2000. С. 35-38 .Сидоренко І.С. Актуальні напрямки роботи психолога в організаціях малого бізнесу // Актуальні проблеми психології. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. Т. 1. Ч. 6. К., 2002, С. 211-213. Скоков СІ. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України. <i>Практична психологія і соціальна робота</i> 2002. № 6. С. 54-58 Допоміжна література: Технології роботи організаційних психологів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядипломної освіти/[за наук. ред. Л. М. Карамушки]. К.: ІНКОС, 2005. 366 с Матвеева М.П. Організація роботи шкільного психолога: Методичні рекомендації. - Кам'янець-Подільський: Інформаційно-видавничий відділ Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, 2001. - 36 с Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
Тема 3. Психологія як професія. Організація діяльності практичного психолога в Україні	Основна література: Закон України “Про освіту”. Ст. 21 Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.47-78 Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.154-183

	Додаткова література Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
Тема 4. Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності	Основна література: Етичний кодекс психолога/Прийнято на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 18 грудня 1990 р. Т., 1996. 64 с Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Б 86 Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007 288 с. С.53-140 Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.125-153 Іванова Т. Вступ до спеціальності (текст лекцій) Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. Допоміжна література: Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Ю. О. Приходько]. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 180 с Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
Тема 5. Зміст і основні види діяльності практичного психолога	Основна література: Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.79-113 Іванова Т. Вступ до спеціальності (текст лекцій).2018. Основи консультативної психології: Аналіз сучасних концепцій: Допоміжна література: Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Ю. О. Приходько]. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 180 с. Основи практичної психології/ В.Панок, Н.Чепелева, Т.Титаренко. К.: Либідь, 2001 . 534 с Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
Тема 6. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога	Основна література: Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007 288 с. С.7-54 Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с. С.14-33 Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. С.9-58, 116-124 Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. Допоміжна література: Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психологапрактика. <i>Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України</i> / За ред С.Д.Максименка. К.: ГНОЗІС, 2003. Т. V. Ч. 6. С. 18- 22 Інформ.ресурси:

ДОДАТОК

Питання до курсу.

1. Назвіть та схарактеризуйте основні етапи становлення практичної психології в Україні.
2. Основні завдання, права та обов'язки практичного психолога.
3. Схарактеризуйте правила та принципи діяльності практичного психолога.
4. Що таке професійна позиція професійного психолога?
5. Назвіть специфічно важливі професійні якості практикуючого психолога.
6. У чому полягає сутність процедури відбору на професію “практикуючий психолог”?
7. Схарактеризуйте всі етапи професійного відбору.
8. Як впливають особистісні якості практикуючого психолога на ефективність його роботи з клієнтами?
9. Поясніть вираз “психотерапевтична ситуація”.
10. На що вказує професійна позиція практикуючого психолога.
11. Назвіть основні види діяльності практичного психолога.
12. Основні функції діяльності практичного психолога.
13. Що таке психологічна діагностика?
14. Назвіть основні умови ефективності просвітницької діяльності психолога.
15. Яка основна специфіка розвитку психологічних служб як різновиду практичної психології за кордоном?
16. Схарактеризуйте особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах.
17. Чи впливають особистісні якості практичного психолога на ефективність роботи з клієнтами?
18. Складіть професіограму практикуючого психолога.
19. Чи повинен практикуючий психолог допомагати будь-якому клієнтові, що звертається за допомогою?
20. Дайте визначення, що таке психологічна культура особистості, психологічна культура психолога.
21. Схарактеризуйте складові психологічної культури.
22. Технологія формування психологічної культури психолога.
23. Визначте основні вимоги щодо відповідальності та компетентності, захисту інтересів клієнта та збереження конфіденційності психолога в “Етичному кодексі”.
24. Розкрийте систему підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації практичного психолога.
25. У чому полягає сутність правової та моральної регуляції професійної діяльності практикуючих психологів?
26. Поясніть, чому у професійній діяльності практикуючого психолога необхідно дотримуватися певних моральних вимог?
27. Чому необхідною умовою успішної роботи є встановлення довір'я між психологом і клієнтом?
28. Поясніть сутність принципу “не зашкодь”.
29. Які основні завдання психологічної служби системи освіти?
30. Опишіть структуру психологічної служби системи освіти.
31. Як ви розумієте поняття “психологічне здоров'я”?
32. Назвіть основні напрями діяльності практичного психолога системи освіти.
33. Робота практичного психолога з різними категоріями навчально-виховного процесу.